BİHABER

Fatih Baha Aydın

ÖTÜKEN

FATİH BAHA AYDIN; 1990 yılında İstanbul Üsküdar'da doğdu. İlköğretim hayatına Amerika Birleşik Devletleri'nde başladı, ortaöğretimini ve liseyi ise Türkiye'de tamamladı. Marmara Üniversitesi İktisat Fakültesinden mezun oldu. Yüksek lisansını İngiltere'de, University of London, Birkbeck College'da yaptı. Halen, Marmara Üniversitesi İİBF İktisat Tarihi bölümünde lisans üstü çalışmalarını yürütmektedir. Mezun olduktan sonra bir süre özel sektörde iç denetçilik yapan yazar, halen İstanbul Medipol Üniversitesi, İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi'nde öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır. İyi derecede İngilizce bilmekte, piyano ve tanbur çalmaktadır.

Mehmed Niyazi Hocama...

İçindekiler

1. Kısım: Hakikati İnkâr/ 15

●

2.Kısım: Hakikati İdrak/ 119

●

3.Kısım: Hakikati İnşa/ 203

●

Son Peşrev/ 331

Peşrev

Ressam Suat Hanım aslında hiç doğmadı, yaşamadı, ölmedi. Onlarca hatta yüzlerce eserin bu sözde Osmanlı aydınının hayatını, eserlerini ve ölümünü konu ettiğine aldırış etmeyin. Suat Hanım, şahsi çıkarlar için yaratılan, hayatı ve eserleri büyük bir dikkatle örülmüş bir yalanlar yumağı. Üniversiteden talebelerim ve görüşüme itimat eden az sayıdaki meslektaşım için bu iddianın şaşırtıcı olduğunun farkındayım. Çünkü geriye dönüp baktığımda görüyorum ki, son yirmi yıldır hemen bütün akademik çalışmalarımı onu Türkiye'ye ve dünyaya tanıtmak için yapmışım. Gerçekten de Suat Hanım'ın hayatını, eserlerini, acılarını ve sanat anlayışını hep bu amaç için titizlikle inceledim. Henüz otuzlu yaşlarımdayken çıktığım bu yolculukta öyle yorulmadan, öyle severek ilerledim ki, Suat Hanım'ın acılarını sanki onları kendim yaşamışcasına benimsedim.

Suat Hanım'ı ilk defa ele almama, onu bir elmas gibi işleyip ortaya çıkan billuru Türkiye'ye armağan etmeme rağmen, şimdi çıkmış onun aslında hiç yaşamadığını söylüyorum. Halbuki şimdi yaygın kanaatin aksine, büyük

bir ressam ve kıymeti geç bilinmiş bir cevher olmadığını, buruk bir ömür sürmediğini; büyük eserler şöyle dursun, eline fırça dahi almadığını iddia ediyorum. Milyonlarca dolar karşılığında satılan tablolarının aslında bir başkası tarafından yapıldığını, filmi çekilen hayatının bir kurmacadan ibaret olduğunu anlatmaya çalışıyorum. Kadıköy'de doğmadı, hayır, üstelik babası sabuncu falan da değildi. Evlenmedi, çocuk sahibi olmadı. Ve en önemlisi de, o hiç kimseyi sevmedi. Size, yani Suat Hanım'ı sevenlere bunun çok ağır geldiğinin farkındayım. Fakat bu böyle.

Suat Hanım, benim geriye baktığım zaman adına ömür dediğim birtakım tesadüflerin sonucu olarak doğdu, resim yaptı, iz bıraktı ve öldü. Evet, Suat Hanım'ı ben yarattım! Onun var olmadığına dair güçlü iddiam da buradan geliyor. Hayatının her ayrıntısı, onu mükemmel yapan her şahsi kusuru, günahları, sonrasında filmi dahi çekilen son ayları, bu kadar sevilmesinde mühim rolü olan ölümü, hep benim dimağımdan kâğıda döküldü.

Yaşadığım hayatı kim yaşasaydı, içinde büyüyüp kavrulduğum çevreye kim sahip olsaydı, Suat Hanım'ın yaratıcısı o olurdu. O yüzden Suat Hanım'ın asıl yaratıcısı Kazım Kanmaz değil, ömrümün içini dolduran her bir fert ve vakadır. Doğduğum günden otuz beş yaşına kadar tanıdığım herkes istemeden de olsa bu büyük insanının yaratılışında rol oynadılar. Kimi sevaplarıyla, kimi günahlarıyla, kimi ise ölümüyle bu insanın vücuda gelmesine katkıda bulundu ve nihayet kader onu bir bütün olarak ellerime bırakıverdi. Hal böyle olunca, Suat Hanım'ın nasıl yaratıldığını bilmek için önce benimkini bilmeniz gerekiyor.

Âdeta ömrümü vakfederek, büyük bir dikkatle kurduğum yalanı yıkmak istememde ne gibi bir kasıt olabilir? Suat Hanım'ı yarattığım, onun sayesinde hak etmediğim

bir şöhret kazandığım için pişmanlık duyduğumu mu sanıyorsunuz? Yahut ruhumda erdem tohumları çatladığını, hakikati içimde daha fazla tutamayacağım için mi bu kadar zahmete katlandığımı düşünüyorsunuz? Hayır, asla... Sizi temin ederim ki bu kitap, bir şeyleri itiraf etmek için yazılmadı. Zaten hayatımı okuduğunuz zaman hatıratımı neşretmemdeki asıl gayenin Suat Hanım'ı yıkmak şöyle dursun, bilakis onu korumak olduğunu siz de anlayacaksınız.

Suat Hanım'ı otuz beşimdeyken yaratmaya karar verdim. O aralar bunalımdaydım ve sıkılmıştım. İşimi sevemiyordum. Bir şeyler üretmiyor, kabiliyetlerimi önemsiz işlerde harcıyordum. Fakat günün birinde bir aksilik oldu ve istemediğim bir derse girmeye mecbur kaldım. Suat Hanım aklıma işte orada, tesadüf diyebileceğim bir tartışmadan sonra düştü. İşi bu kadar basit özetlemek belki yanlış olur. Zira ilk kıvılcıma hiçbir zaman fazla anlam yükleyenlerden olmadım. O havasız amfide doğan fikri işlemek, sanat eseri haline getirmem gerekti. Kendi hayatımdan yola çıkarak bu ateşi besledim ve herkesin kendinden bir şeyler bulduğu bir kadın yarattım.

Evet, farkındayım. Kötü bir başlangıç oldu. Zira hatıratlar, her şeyden evvel dürüst ve samimi olmak zorundadır yahut en azından öyle olması temenni edilir. Oysaki ben, henüz kitabımın başında bir yalancı olduğumu ifade ettim. Doğru, ben bir yalancıyım. Fakat bu durum, dediklerimin gerçek olmadığı anlamına gelmiyor. Bilakis bu, beni diğerlerinden yani söz gelimi yalan söylemeyenlerden daha güvenilir kılıyor. Söylenmesi en zor gerçekleri sadece yalancılar dile getirebilir. Çünkü onlar, yani gerçek yalancılar, yalandan utanmazlar, sıkılmazlar. Hayır, hem de hiç...

Elinizde tutmakta olduğunuz bu hatırat, belki de şimdiye kadar yazılmış en samimi kitaptır. Hatta diyebilirim ki, gerçekleri benim kadar açık, utanmadan anlatmış veya anlatacak ikinci biri daha çıkmayacaktır. Çünkü ben bütün yalanların pembe olduğunu bilecek kadar yalan söyledim. İşte tam da bu sebepten bana gönül rahatlığıyla güvenebilir, yazdıklarımı "Acaba bu gerçek midir?" diye tereddüt etmeden, gönül rahatlığıyla okuyabilirsiniz.

1. Kısım: Hakikati İnkâr

I

Bu sabah kahvemi yaptım, hatıratımı yazmak için masamın başına geçtim ve çocukluğumu, çocukluğumdaki anne ve babamı hatırlamaya çalıştım. Öyle ya, insanın başından ne geçerse geçsin hatıratlar, daima anne ve babalardan başlamak zorundadır. Ellerimi başımın arkasında bağladım ve uzun uzun düşündüm. Salonda kitap okuyan annemle, mutfak masasında çay yudumlayan yorgun babamın yüzleri gözümün önüne geldi. Sonra bu görüntü parçalarını bir araya getirmeye, üçümüzün de içinde olduğu tatlı bir hatırayı anımsamaya çalıştım. Bayramların ilk günleri aile büyüklerimize yaptığımız ziyaretler ile Kadıköy'deki evimizin salonunda işittiğim tembihler... "Anne babama haksızlık yapmayayım" diye düşündüm ve kendimi biraz daha zorladım. Rahmetli babamın güzel yüzünü, ihtiyar annemin gençliğini uzun uzun hayal ettim. Fakat yine de onları bir türlü bir araya getiremedim.

Annem ile babamın evliliği, insanların bakıp da imreneceği cinsten bir evlilik değildi. Şüphesiz evliliklerinin ilk yıllarında, hiç olmazsa ilk aylarında aralarında muhakkak belli bir muhabbet olmuştur. Ancak benim çocukluğuma rast gelen yıllarda bu muhabbetin hiçbir emaresi kalmamıştı. Mecbur kalmadıkça sohbet etmezler, aynı mekanı dahi pek paylaşmazlardı. Kim bilir kaç yaşındaydım? Hava-

nın güzel olduğu bir pazar, annemden beni parka götürmesini istedim. Annem "Olur" dedi ve çığlık çığlığa sevindim. Pantolonumu ve kazağımı giydim. Montumun fermuarını çekmesi için annemin yanına gittim. Annem çömelip hizama gelince "Babam da gelsin mi?" diye sordum. Birden yüzü ekşidi. "Babanın işi var Kazım. O gelemeyecek bizimle." Tabii henüz çocuk olduğum için bu cevapla yetinmedim ve hemen soluğu babamın yanında aldım. Mutfak masasında gazetesini okuyordu. Kahvaltı yeni bittiği için çaydanlık, kahvaltılıklar, ekmek kırıntıları hep sofradaydı. "Baba işin mi var bugün?" diye sordum. Duymadı. Bir kez daha "Baba!" dedim ve gazete aşağı indi. "Bugün de mi çalışacaksın?" diye tekrar sordum. "Yo oğlum, bugün iş yok" diye karşılık verdi. "Annem öyle demedi ama..." deyince babamın gözleri annemin çehresini aradı. Mutfak kapısının hemen dışında paltosunu ilikleyen annemi görünce bir şey hatırlamış gibi yüzü değişti, "Şimdi hatırladım oğlum, evet, bir işim var. Sizden sonra ben de çıkacağım" dedi. Sonra gazete tekrar yukarı kalktı, babamın yüzü bir kez daha kayboldu. Annem, "Hazır mısın oğlum?" dedi ve evden çıktık.

Annem ve babam aynı mekanı paylaşmadıkları için, Kadıköy'deki hemen bütün aralık pencerelerden duyulan kavgalar bizim evimizde hiç işitilmezdi. Bu, benim çocukluğumdaki sosyal şartlar göz önüne alındığında olağandışı bir haldi. Kavga gürültü duymak bizim için o kadar tabii bir şeydi ki, annem ne zaman evimizde birkaç günlük bir sessizlik olsa "Ayşe Hanım'ın eşi İstanbul dışında yine!" ya da "Faruk Beylerin oğlunun sınavları var bu ara galiba!" gibisinden sözler ederdi. Evimizdeki sükut, komşuların da dikkatini çekerdi. Ayşe teyzenin anneme sokulup, sağ eliyle dizini hafifçe döverek, "Ne güzel canım. Siz hiç kavga

etmiyorsunuz" dediğini hatırlıyorum. Annem ise her seferinde, önce Dede'den yahut Itrî'den bir eseri okuyacakmış gibi uzun bir "Ah" çeker, sonrasında babasına, babama, en nihayetinde de kadere söylenirdi. "Benimki biraz adam olsa da keşke arada bir kavga etsek!" en sık duyduğum cümlelerden biriydi. Annem, evliliğinin yürümediğini, onun her geçen gün kanadığını düşünüyordu. Evet, evde kavga gürültü olmuyordu ama mutluluğun ona göre başka manaları vardı. Tartışmamak, kalp kırmamak yetmezdi.

Annemin babası din adamıymış. Ezanın pek duyulmadığı Moda'da, küçük bir mescitte imamlık yaptığından olsa gerek, oturduğu muhitte az çok sözü geçen, itibar gören biriymiş. İleride uzun uzun bahsedeceğim ney hocam Nazif Bey, dedemin samimi bir Müslüman ve hoşgörülü bir din adamı olduğunu söylemişti. "Çok yumuşak bir sesi vardı dedenin. Tatlı tatlı okuduğu tekbirler bugün dahi kulağımdadır" demişti bir keresinde. Tabii annemin kanaati başkaydı. Onun anlattığına göre dedem, son derece tutucu, şekli kaidelere fazlasıyla bağlı, ibadetlerindeki titizliği takıntı boyutunda olan bir adammış. Abdestsiz yere basmaz, hep sağ elle yermiş. Her sabah camiye gitmeden önce evdeki bütün ışıkları yakar, annemi ve dayılarımı namaza kaldırırmış. Zavallı çocuklar ise sabahın ayazında uykuları kaçmasın diye gözleri kapalı abdest almaya çalışır, namaz kıldıktan veya kılmış gibi yaptıktan sonra koşarak yataklarına dönüp ısınmaya çalışırlarmış.

Annem, babasını hayırla anması gerektiği için hayırla anan biriydi. "Allah ondan razı olsun" derken dahi gözlerindeki cılız ateş söner, vücudu âdeta taş kesilirdi. Zannımca annemin bu gizli kızgınlığının en büyük sebebi, kendisini dedemin evlendirmesiydi. Vakti zamanında babamın ailesi yani Kanmazlar, Kadıköy'de zenginlikleriyle

ve içinde oturduğu büyük pembe evle bilinen bir aileymiş. Dedem, babamı da ailesini de yakından tanırmış. Görev yaptığı küçük mescidin birçok masrafını Kanmaz ailesi çekermiş. İçinde yüzdüğü sınırsız dünyevi nimetlere rağmen babamın alçak gönüllü tabiatı ve mütevazı yaşantısı dedemi etkilemiş ve kızını almasını babamdan rica etmiş. Gerçekten de babamın ailesi, yıllar geçtikçe daha gösterişsiz yaşamaya başlamışlar, hatta en sonunda komşuların gıpta ederek baktığı o meşhur pembe evden bile ayrılmışlar.

Hâlbuki zavallı dedemin bilmediği büyük bir gerçek vardı. Mütevazı yaşayanların hepsi mütevazı değildir. Çocukluğumun geçtiği Kadıköy'de gösterişsiz yaşayan binlerce aile vardı. Adları da mütevazı değil, fakirdi. Baba tarafından dedem, kendisine kalan hatırı sayılır miktardaki parayı, birkaç iş hanını ve en nihayet o meşhur pembe evi, insan ömrü kadar kısa bir sürede tüketmeyi başarmış. Babam doğduğu vakit hâlihazırda sadece oturdukları evle bir miktar para varmış. Annemlerin ailesi dahil bütün mahalleli de, Kanmazlar'ın mütevazı değil fakir olduklarını görememişler. Oturdukları muhitte Kanmaz adına o kadar büyük bir itimat varmış ki, babam ve ailesinin beş kuruşa muhtaç oldukları, evliliğin arifesinde yani iş işten geçtiğinde anlaşılmış. Hasılı, annem ve babam evlenmişler, bugün yaşlı annemin oturduğu eve taşınmışlar.

Çocukluğumun ve gençliğimin tamamı Kadıköy'deki bu küçük evde geçti. Güneşin pek uğramadığı, arabaların birbirine değecek kadar yakın park edildiği bir sokaktaydı evimiz. Yine de içerisi çevredeki evlere, hatta sokağa nispetle genişti. Sanırım bu sebepten olsa gerek, annem vaktinin çoğunu evde, nadiren gelen komşularımızı saymazsam, kendiyle baş başa geçirirdi. Annemin çevresiyle arasına koyduğu bu mesafenin bir sonucu olarak, mahal-

lelinin ekmek yahut su gibi gündelikten saydığı dedikodu, evimize hiç girmedi. Etrafımızda cereyan eden yahut etmesi muhtemel vakalar annemin ilgisini çekmezdi. Şahıslar da, olaylar da gerçekti bir kere. Ve annemin gerçeklere tahammülü yoktu. İçinde yaşadığı hayatı sevmiyor, ondan kaçmanın yollarını arıyordu zaten. Kitaplar ve hayaller bunun en kestirme yoluydu. Ne zaman Kadıköy'deki evi kafamda canlandırmaya çalışsam, gözümün önüne evin duvarları, kirişleri veya pencerelerinden ziyade; salondaki koltuğa oturmuş, bir elinde çay, öteki elinde cildi yıpranmış *Mesnevi*'sini okuyan annem gelir.

Şimdilerde birbirine bakan birkaç koltuk, eski bir televizyon ve sararmış perdelerden oluşan salon, o vakitler evimizin âdeta gaip bir âleme açılan kapısıydı. Annem, evin işlerini bitirince hemen buraya gelir, o ara okuduğu kitabı eline alır, aradığı huzuru ve saadeti satırların arasında bulmaya çalışırdı. Başını hemen hiç kaldırmadan ve elindeki kalemle bir şeylerin altını çizerek okurdu sürekli. Çocukken gizlice bu odaya girdiğimi hatırlıyorum. Sanki yasak bir şey yapıyormuşçasına parmaklarımın ucunda salonun ortasına kadar gelir, etrafımda büyüyen sessizliğin ortasında öylece dururdum. Manastırlarda veya çilehanelerde duyduğumuz, insanı kendine müptela eden o kokuyu içime derin derin çekerdim. Ben ve annem için bir ucu Şark masallarına bağlı olan bu oda, gariptir ki babam için çok başka anlamlar ihtiva ediyordu.

Salon, babamın kendini herkese ve her şeye yabancı hissettiği yegane mekandı. Çünkü babam da annem gibi kendi gerçekliğini sevmeyen, buna mukabil ondan kaçamayan, kaçacak gücü kendinde bulamayan bir adamdı. Geçim denen bir şey vardı. Aşka, hele hele ilahi aşka ayıracak vakti yoktu. Salona tahammül edemez; odadaki her

eşyanın, bilhassa da cildi eskimiş *Mesnevi*'nin kendine yalan söylediğini düşünürdü. "Yok oğlum yok! Benim böyle masal dinleyecek durumum yok. Allah imkan verirse ne ala... O zaman annenin yanına, dizimi kırıp otururum" demişti bir keresinde. Hayatının son yıllarında, nispi bir refaha ulaştığından dizlerini kırıp annemin yanına oturmasını bekledim babamın. Ama öyle olmadı ve ölümüne kadar salona mecbur olmadıkça hiç girmedi. Girdiğindeyse bundan hoşnut olmadığını her uzvuyla ve hareketiyle belli etti.

Benim için rahmetli babamı hayal etmeye çalışıp da, onu bir yığın meşgalenin ve sorumluluğun arasında bocalarken görmemek mümkün değil. Çünkü o her şeyden evvel meşgul bir adamdı. Devamlı çalışır, boş oturmayı hakaret kabul ederdi. İki gün üst üste yatıp dinlendiğini hatırlamıyorum desem mübalağa etmiş olmam. Aslında istirahati sevmeyen bir adam değildi. Tabiatı buna müsaitti. Fakat dinlenmeye bir türlü imkan bulamadı. Ellisinden sonra üniversitede memur olana kadar, hiçbir işte altı aydan fazla çalışamadı. Bir seyyah edasıyla sayısız şirkette, vakıfta, dernekte, hatta camide çalıştı durdu. İşin fena olan kısmı, babam her girdiği işte, ister istemez meslek de değiştiriyordu. Kiminde şofördü, kiminde garson. Bazen evden meyhaneye gidiyorum diyerek çıkar, caminin bahçesini tanzim ettim diyerek dönerdi. İlkokulda babalarımızın mesleğini soran hocama cevap vermekte ne kadar zorlandığımı bugün gibi hatırlarım. Başka çocuklar gibi babamın mesleğinden utandığım için zorlandığımı düşünmeyin. Benim durumum çok daha tuhaf, hatta biraz komikti. Babamın ne iş yaptığını bilmiyordum! Hoca, "Evet Kazım, senin baban ne iş yapıyor?" diye sorduğu vakit olduğum yerde kalmış, "Taksici miydi? Yok, duraktan çıktı. Manifaturacı da kapandı." diye düşünmekten hocama cevap ve-

rememiş, kıpkırmızı bir yüzle "Bilmiyorum öğretmenim" demekle yetinmiştim. Hocam da bu duruma üzülmüş, masasından kalkıp saçımı okşamıştı.

Babam, hayatı boyunca mesleksizliğin acısını ve yorgunluğunu duydu. Fakat yine de ne yapıp edip eve bir şekilde para getirmeye muvaffak oldu. Babamın bu insanüstü gayretleri, fakirliği evimizden kovamadı ama insan ahlakını kemiren ve "yoksulluk" denen illeti bertaraf etmeyi başardı. Rahmetli, umarım bu gayretlerinin karşılığını öbür dünyada alır; zira hayattayken pek saygı görmedi. Ve bu durum, ne kadar meslek değiştirirse değiştirsin hiç değişmedi. Ona hak ettiği saygıyı göstermeyenlerin başında annem ve ailesi vardı elbette. Annem, az çok saygın bir ailede doğup büyümüş, zengin bir aileye gelin olmaya hazırlanarak genç kızlığını geçirmişti. Evlenince umduğu bahtiyarlığın aslında çok uzakta olduğunu fark etmiş ve suçu babamda bulmuştu. İşin aslı babam, ne ailesinin zengin olduğunu ima etmiş ne de müstakbel eşine bahtiyar bir ömür vaadinde bulunmuştu. İşin doğrusu ne olursa olsun, annemin ailesi babama her zaman, kızlarının güzel talihini çalan adam olarak baktı.

Anneannem Hâkime Hanım evimize geldiği zaman babamın bütün hayatı değişir, âdeta kapana kısılırdı. Öncelikle ismi yok olur, "Damat" diye anılmaya başlanırdı. Sonra bütün söz ve hareketlerine bir tereddüt ilişir, bu hal anneannem gittikten sonra bile devam ederdi. Hakime Hanım'ın karşısında âdeta bayram harçlığı bekleyen bir çocuğa dönen babam, sorulan her soruyu titizlikle cevaplamaya çalışır, yine de kayınvalidesine yaranamazdı.

Babam ilk defa düzgün, sigortalı bir iş bulduğunda elli yaşını aşmıştı. Bir üniversitede memur olarak işe başlamıştı, adını hatırlamadığım bir dostumuzun vasıtasıyla. Artık

her an "Acaba kovulur muyum?" diye düşünmesine gerek yoktu. Ancak geç yaşta kendisine nasip olan saadet ne babamı ne de annemi değiştirdi. Annemin gözünde, babam her daim işi bırakmanın arifesindeydi. İçinde bulunduğumuz bu sükunet bir düzmeceydi. Elbet yarın öbür gün bu işi de bırakmak zorunda kalacaktı. Belki babam kendine verilen işi yetiştiremeyecek, belki üniversite kapanacak, belki de kıyamet kopacaktı. Gereksiz hülyalara kapılmak lüzumsuzdu anneme göre. "Babanda bu şans olduktan sonra..." deyip elini havada döndürünce, babam da endişelenir, fakat belli etmemeye çalışırdı.

Geç gelen bu saadet babamı başka türlü etkiledi. İstikrar, düzenli maaş, sigorta gibi yeni kelimeler onu yoruyordu. Nöbetteki asker dikkatiyle bir ömür geçirmiş, bütün karakteri kaygılarının ve korkularının etrafında kümelenmişti. Hal böyle olunca, elli küsur yaşında gelen saadeti bir türlü benimseyemedi. İşin fenası, bu durumdan da haberdardı. Ve farkında olduğu için de rahatsızdı. Aslında değişmek, huzura kavuşmak temennisindeydi. Kim güvende hissetmeyi istemez ki? Fakat bunu bir türlü beceremedi. Haliyle, hayatın kendisine geç sunduğu bu ikrama düşman kesildi. Huzur ve istikrar, geç gelmiş, soğuk bir tabak çorba gibiydi onun için. Zavallı babam... Güvende olup da bunu hissedememek azapların en büyüğü değil midir?

Üniversiteden mezun olup işe girdiğim yıllardı. Babam, bir gün o sevmediği salona gelip yanıma oturdu. O vakitler küstük ve hemen hiç konuşmuyorduk. İkimiz de bir süre sessizce oturduk. Göz ucuyla babama baktığımda yorgun, konuşacak mecali olmayan birini gördüm. Duvarda sabit bir noktaya bakarak yavaşça kafasını sallıyordu. "Ne bekliyorsun, bilmiyorum. Yani hayattan... Bir beklentin var mı, o bunu sana verecek mi bilmiyorum? Hedefin varsa

gençken kovala. Acele et. Yoksa yaşlılıkta bir işe yaramıyor. Gerçekten yaramıyor. Yaramadığı gibi seni de mahvediyor. Zengin olmak mı istiyorsun? Gençken ol! Yaşlılıkta gelen zenginlik ya ahlakını bozar, ya da seni kendine bekçi yapar!" dedi.